

Kastelskirken

Kirkens historie og udseende

Som en femtakket stjerne ligger Kastellet, Citadellet Frederikshavn, midt i København og få meter fra Den Lille Havfrue. Det er Europas fineste og beds bevarede fæstningsværke. Stedet er på en gang et museum, en militær by, en arbejdsplads og en yndet turistattraktion.

Kastellet er bygget i perioden 1662 – 1665, og kirken er bygget i 1704. Kastelskirken var oprindeligt forbeholdt Kastellets garnison, men fik i 1902 også et civilt sogn.

Kirken er bygget så den vender stik nord-syd, med alteret mod syd. Udvendig bærer bygningen ikke præg af at være en kirke, kun korset på vejrhanen røber, at det er en kirke. Murværket er kalket gult, og taget er tækket med sortglaserede tegl.

Kirken er placeret midt i Kastellet, i den nordlige ende af den centrale eksercér plads. I den anden ende af pladsen ligger den netop restaurerede kommandantbolig. Ligeledes gulkalket. De øvrige bygninger på Kastellet, stokkene, er rødkalkede.

Et særpræg ved Kastelskirken er den arrestbygning, der i 1725 blev bygget bag på kirken. I arresten sad statsfanger som f.eks. JF Struense og dr. JJ Dampe. I dag huser arresten kirkens lokaler til præst, kirketjener, organist og to menighedslokaler.

Selve kirken er bygget i stram barokstil. Efter flere ombygninger og ændringer blev kirken i årene 1985-87 gennemgribende restaureret og kirkerummet i udstrakt grad blev ført tilbage til sin oprindelige skikkelse fra 1704.

Kirkerummet fremstår meget enkelt, grænsende til det spartanske. Vægge og loft er hvide, træværket perlegråt med forgyldte detaljer, og gulvet er belagt med grålige fliser. Under stolerækkerne er der et let hævet plankegulv. Bortset fra altertavlen finder man kun andre farver end gråt, hvidt og guld på orgelfacaden, stolenes hynder og knæfaldet.

Stolerækkerne går helt frem til koret, som er hævet to trin, så der er ikke nogen egentlig korsranke.

Kirken er usædvanlig lys. Mod syd vender fire store vinduer ud mod pladsen og mod nord vender to vinduer ud om voldene.

Altertavlen består af tre oliemalerier indsat over hinanden i en udskåret forgyldt træramme. Trærammen stammer fra kirkens opførelse, mens de tre malerier alle er ældre. Det store maleri i midten fremstiller, *Hyrdernes tilbedelse*. Det nederste billede *Den sidste nadver*. Det øverste billede *Kristus på korset*.

Døbefonten: Indtil 1839 havde kirken ikke nogen egentlig døbefont, men man brugte et døbebord. Oprindeligt holdt man dåb i kirkens nordvestlige hjørne. Nu sker det i koret øst for alteret.

Døbefonten er fra omkring 1820 og stod først i Vor Frue Kirke som midlertidig font indtil 1839, hvor den blev overflødig og skænket til Kastelskirken. Den er lavet i træ og i klassicistisk stil.

Fane: I lighed med Garnisons Kirke og Holmens Kirke har Kastelskirken en kirkefane, som er fremme under de kirkelige handlinger.

Orglet: Kirkens nuværende orgel er fra Poul-Gerhard Andersens Orgelbyggeri. Det har 25 stemmer på 2 manualer og pedal.